

Anatolij Mironovič Smeljanský
Zápas autora s divadlem (Michail Bulgakov v MCHAT)
 Přeložila Alena Morávková
 Akademie múzických umění 2009, 468 s.

Michail Bulgakov je u nás znám především jako prozaik, jeho životní i umělecké osudy jsou však úzce spojeny s divadlem. Smeljanský postupuje v knize chronologicky od Bulgakovových prvních divadelních zážitků v předrevolučním Kyjevě až po bombastický mchatovský pohřební rituál za svého klíčového (byť téměř nehraného) dramatika v roce 1940. Knihu tak lze číst i jako životopis nepohodlného umělce, jenž byl z ne zcela jasných důvodů sovětským režimem milostivě trpěn, a na rozdíl od řady kolegů se mu dostalo privilegia zemřít přirozenou smrtí. Anebo autora, který vyplýval velkou část tvůrčí energie v zoufalém boji za možnost být tištěn a inscenován a ze kterého mnohaletý strach o život udělal trosku. Smeljanský pracoval se vzácnými materiály z archivu Moskevského uměleckého divadla i se zápisky manželů Bulgakovových. Díky tomu může podrobně popisovat absurdní okolnosti, za nichž se na scénu MCHATu dostávala nejspěšnější Bulgakovova hra Dny Turbinových (autor tytéž okolnosti s jedovatou ironií zachytil v nedokončeném Divadelním románu) i to, jak neuvěřitelným způsobem byla mrzačena a poté zakazována díla Útěk, Purpurový ostrov nebo Molière. Pro představu o dobové atmosféře jsou cenné téměř dokumentární popisy likvidačních útoků fanatiků ze skupiny RAPP (vynálezců termínu „bulgakovština“), mimořádně objevná je závěrečná část knihy, věnovaná vzniku legendami opředené poslední Bulgakovovy hry Batumi – zoufalého pokusu o úlitbu v podobě biografického díla o mládí Stalina.

Vladimír Mikulka

kød – konkrétne o divadle 6/2009

K asi nejzajímavějším textům letošního šestého čísla slovenského časopisu kød, který vydává Divadelný ústav v Bratislavě, patří dva příspěvky věnované zahraniční dramatičce. Nové psaní pro současné britské divadlo od Alekse Sierze je přepisem přednášky pronesené na festivalu Nová dráma / New drama v Bratislavě. Sierz se vrací do devadesátých let 20. století k dramatičce in-her-face („do ksichtu“) a k zážitkovému divadlu Philipa Ridleyho, Sarah Kane, Marka Ravenhilla, Anthonyho Neilsona a Martina McDonagha. Dál se pak dotýká trendů v britském divadle po roce 2000. „Prvním novým trendem je, že neexistují nové trendy,“ tvrdí. Přesto však stopuje určité směry – například příklon k politickým tématům po teroristickém útoku na dvojčata v USA. Připomíná dramatickou formu verbatim, jejíž autoři pracují s reálnými výpověďmi. Zmiňuje tu třeba hry Davida Harea a dalších. Druhý text, Zaostrené na Srbsko od Aleksandara Milosavljeviće, se snaží postihnout proměny srbského divadla a dramatu od dob jejich ukotvení v bývalé Jugoslávii přes demokratické změny v Srbsku až po současnost. Dotýká se přitom i legislativní a finanční stránky současného srbského divadla. Časopis otevírá rozhovor s divadelním a operním kritikem Jaroslavem Blahem s výmluvným názvem Ubúda špiček a přibývá kvalitního materiálu. V čísle nechybí blok recenzí inscenací Slovenského národního divadla, Astorky Korzo '90, Štúdia 12 nebo divadla Stoka.

Jana Bohutínská

Věčná pomíjivost

Severočeská galerie výtvarného umění
 v Litoměřicích, kostel Zvěstování Panny Marie,
 do 27. 9. 2009

Severočeská galerie výtvarného umění překvapuje hned několika věcmi: stálou a v Čechách ojedinělou sbírkou českého naivního umění, dlouhodobě kvalitními katalogy a v neposlední řadě pořádáním výstav v odsvěceném jezuitském kostele Zvěstování Panny Marie. Tento genius loci svého druhu, se zatékající střešou, polorozpadlým sousoším andělů a všetečnými holuby, si přímo říkal o téma věčné pomíjivosti. Kurátor Richard Drury koncipoval výstavu přímo pro prostory kostela a představil tvorbu vybrané skupiny členů výtvarného odboru Umělecké besedy. Svou variaci na Vanitas zde předkládají výtvarníci převážně starší generace, například sochaři Jan Hendrych (1936), Hana Purkrábková (1936), Olbram Zoubek (1926), malíři Jiří Voves (1945), Jaroslav Šerých (1928) či Jitka Válová (1922) anebo fotografka a vizuální umělkyně Adéla Matasová (1940). Díla spojují motivy každodennosti, přecházející v nenápadné symboly nestálosti a zranitelnosti života a světa. Tento dojem se díky citlivému zakončování děl do prostoru bývalého kostela ještě násobí, což platí zejména u sochy a zavěšených tapiserií. Dojem podtrhuje kvalitní katalog.

Kamila Boháčková

Martin Velíšek

Galerie Mona Lisa, Olomouc, do 6. 9. 2009

Stá výstava v olomoucké Galerii Mona Lisa je věnována malbám, ilustracím, kresbám, artefaktům ze skla a loutkám Martina Velíška. Už vernisáž výstavy byla velkolepá: před galerií, tedy na Horním náměstí, předvedlo Bílé divadlo Ostrava hru Ty, který lyžuješ, inspirovanou Velíškovým cyklem kreseb ne zcela přitažlivých naháčů na lyžích. Na sněhové pláni, vyrobené z bílého plátna položeného na kočičí hlavy a zatíženého kameny, se placatila šestice naháčů v docela úspěšné snaze vyvolat atmosféru něžné absurdity a pubertálního vtipu Velíškových děl. Na výstavě si můžete na plátně i na papíře prohlédnout lyžaře v mnoha každodenních i svátečních situacích – při sledování televize, při střelbě, při lyžování, v bazénu, při pohybu lyžaře. Dřevěné loutky (například Núbijec nebo Velký rybář) jsou vystaveny pod speciálními skleněnými poklopy, odkud poulí oči zvlášť hrozivě. Nejzajímavější je linie velkých maleb s expresivně groteskními podtóny, od rané práce z let 1986–87, kde se na žlutém písku před rudočerným palmovým hájem točí v kole pět nahých, brutálně růžových žen (odkaz na Matissův Tanec?), šestá postává bokem, až po psychedelickou krajinu s ovce (pohled mají zároveň tupý i vědoucí) a houbami. V galerii je také obchod s uměním a kavárna. Při návštěvě Olomouce nepomíňte.

Marián Kropucha

ARGO Milíčova 13, Praha 3
 www.argo.cz, argo@argo.cz
 distribuce www.kosmas.cz

FRANZ KAFKA

Doupě/ Der Bau

Přeložil Jiří Stomšík 128 Kč

Jako třetí titul dárkové edice Kanapka (bilingvní jednohubka) vychází povídka

nejznámějšího pražského Němce Franze Kafky s názvem Doupě/ Der Bau. V němčině i v češtině lze obdivovat „kafkovské“ zvažování všech aspektů a možností, které sotva byly všemožně logicky podepřeny, hned jsou zase popřeny,

i až schizoidní permanentní problematizaci každého „pozorování“, každé úvahy a soudu, která byla tak dokonale převtělena do jazyka.

HERMANN HESSE

O létání

Přeložil Vladimír Tomeš 159 Kč

Kouzlo několika drobných próz a básní, v nichž Hermann Hesse vylíčil své pocity z „cestování vzduchem“, spočívá v tom, že vracejí dnešního čtenáře do času, kdy překonání zemské tíže bylo ještě zázkamem a básník je vnímal s úžasem jako nádherné překročení hranic, jež člověku určila příroda. Soubor sestavil jeden z největších znalců Hesseho díla Volker Michels.

FILMOVÝ FESTIVAL

LITOMĚŘICE 09

28. - 30. SRPNA 2009

FILM FATAL

„FRANCOUZSKÁ KLASIKA
 A NOIROVÁ INSPIRACE
 NAPŘÍČ KINEMATOGRAFIÍ“

CELOVEČERNÍ FILMY
 KRÁTKÉ FILMY
 DOKUMENTÁRNÍ FILMY
 KOMPOZOVANÉ BLOKY

Louise-Michel /Benoît Delépine, Gustave Kervern/
 Armáda stínů /J. P. Melville/
 Pasák /J. P. Melville/
 Idioti a Andělé /Bill Plympton/
 Hranice ovládnání /Jim Jarmusch/
 Noc, ve které přišel ďábel /Robert Siodmak/
 Bába /Zuzana Špidlová/
 Anime Noir,
 To nejlepší z Fresh Film Festu, Anifestu, FAMU,
 Shortfilmu

DIVADLO
 Svou vlastní ženu /divadlo Letí/
 Červená Karkulka /pro děti/

MUZIKA
 Byl Pes, Mathieu Gaulton,
 Lenka Vychodilová jako Lemura Lepá

WORKSHOPY
 Pořisk triček přes šablony, Sítotisk

VÝSTAVA
 Francouzský filmový plakát

WWW.KINOOSTROV.CZ

INFO A DISTRIBUCE MOLESKINE.CZ PRODEJ CAFÉ FRA, KNIHY KANZELBERGER, JOY.CZ A DALŠÍCH 40 MÍST

NOVINKY MOLESKINE

18 MĚSÍČNÍ DIÁŘ MOLESKINE 2009/10

ČERVENÁ SADA Plánovací zápisník 2009/10 + Volant sešit DPC 399

Plánovací zápisníky 2009/10, pevná vazba od 279

Plánovací zápisníky 2009/10, měkká vazba od 226